

HET GENOOTSCHAP OP WEG NAAR DE 2000?

Als voorzitter van het Genootschap heb ik de eer te mogen aankondigen dat de vereniging in mei van dit jaar het magische getal van 1000 leden heeft overschreden. Nadat het ledental vele jaren net onder deze grens heeft geschommeld, blijkt de ontwikkeling die het Genootschap doormaakt thans ook tot uitdrukking te komen in een forse ledengroei.

Verrassend is deze ontwikkeling niet. Toch is het een heuglijk feit om even bij stil te staan. Terwijl hieronder door de ledenadministratie meer aandacht aan dit punt wordt besteed en het duizendste lid zichzelf voorstelt, wil ik wat dieper ingaan op de achtergronden van de ledengroei. Om de toename in ledenaantal te verklaren met een algemeen groeiende maatschappelijke belangstelling voor de natuur is te gemakkelijk. Dit zou tekort doen aan de inzet van bestuur, redactie, studiegroepen en kringen. En eigenlijk komen we daarmee ook direct tot de kern.

De activiteiten van het Genootschap staan de laatste jaren in het middelpunt van de belangstelling. Van een wat bescheiden op de achtergrond functionerende vereniging zijn we uitgegroeid tot een actieve daadkrachtige club die haar positie in het Limburgse land (en ook daarbuiten) sterk heeft geprofileerd. Dit heeft onder meer gestalte gekregen door de oprichting van nieuwe studiegroepen en kringen. Mensen die zich bij het Genootschap aansluiten krijgen waar voor hun geld. Niet alleen in de vorm van een uitstekend verzorgd en inhoudelijk hoog gewaardeerd Maandblad, maar ook in de vorm van meer mogelijkheden tot natuurstudie en natuurconsumptie.

De informatie die de leden van het Genootschap verzamelen is onmisbaar geworden voor diverse overheidsinstanties. Daarmee is tevens een basis gelegd voor een daadwerkelijke inspanning om de Limburgse natuur te behouden en te ontwikkelen. In Limburg wordt het Genootschap niet meer

gepasseerd. De mening van het Genootschap telt en staat borg voor een gedegen belangenafweging. De deskundigheid van de leden wordt alom gewaardeerd en dat is zeker een verdienste van de studiegroepen die op steeds meer terreinen een reputatie opbouwen.

Naast deskundigheid is echter een ander aspect van de vereniging zeker zo belangrijk. In toenemende mate ontstaat er een Genootschapsgevoel. De solisten hebben een orkest gevonden waarin ze mee kunnen blazen. Ook al speelt een solist nog zo zuiver, de macht van het harmonium is vele malen sterker. En naarmate de uitvoeringen meer waardering genieten groeit de verbondenheid met het orkest. Het aardige daarbij is dat men niet muzieklind is, maar dat ook het gezelligheidsaspect in toenemende mate gewaardeerd wordt door de spelers. En zoals het bij een goede harmonie gebruikelijk is blijft het bestuur op de achtergrond. Een bestuur werkt voorwaardenscheppend en is daarmee overigens niet onbelangrijk, maar de muziek wordt uitgedragen door de muzikanten.

Kortom het Genootschap floreert, in de eerste plaats door de inzet van de leden zelf. Of we op weg naar 2000 ook nog het tweeduizendste lid mogen verwelkomen weet ik niet, hoewel ik me heb laten vertellen dat we nu al de 1100 naderen. Het is waarschijnlijk ook niet zo belangrijk. Belangrijker is dat het Genootschap op het gebied van natuurbescherming en natuurontwikkeling haar positie vasthoudt en verstevigt. Voor beide aspecten is natuurstudie essentieel. Daarin zijn we sterk en kunnen we mogelijk nog sterker worden.

Het is een eer om in een dergelijke vereniging als voorzitter te mogen functioneren. En ik weet zeker dat mijn mede-bestuursleden er net zo over denken.

A. Lenders, voorzitter

VERENIGINGSNIEUWS

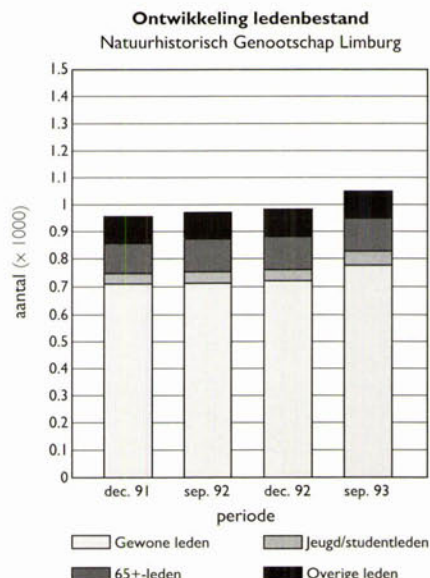
VAN DE LEDEN-ADMINISTRATIE

Het Natuurhistorisch Genootschap kan zich sinds enkele jaren gelukkig prijzen met een gestadige stijging van het aantal leden. Dit jaar is een mijlpaal bereikt: voor het eerst in de geschiedenis van het NHG is de magische grens van duizend leden gepasseerd! Het duizendste lid, H. Heijligers uit Horst, mag natuurlijk niet onopgemerkt blijven. Vandaar dat de voorzitter hierboven de aandacht op vestigt. Naast de gewone leden, die de normale contributie betalen, zijn er ook jeugdleden, studentenleden, huisgenootleden, 65+-leden, instellingen en leden van verdienste. Leden van verdienste zijn mensen die zich op een bijzondere manier hebben ingezet voor het Natuurhisto-

risch Genootschap. Dit zijn de heren J.K.A. van Boven, W. Holthuysen, J.G.H. Schoenmakers en mevrouw Minis-van de Geyn.

Zo'n 35 instellingen, die geïnteresseerd zijn in het NHG of die zelf met natuurstudie te maken hebben, zijn lid. Het aantal 65-plussers bedraagt 125 en we tellen 45 jeugd/studentenleden. Dat laatste is aan de lage kant. Het Genootschap streeft ernaar om dit aantal in de komende jaren te vergroten. In het bijgevoegde blokdiagram kunt u de ontwikkeling van het aantal leden zien.

Daarnaast is er een grote groep van natuurverenigingen die een tijdschrift uitbrengt. Deze kunnen gelezen worden in de bibliotheek van het Natuurhistorisch Museum. De verenigingen ontvangen in ruil daarvoor ons maandblad. U zult begrijpen dat heel wat mensen als vrij-

williger in de weer zijn, om elke maand het Natuurhistorisch Maandblad tijdig te versturen. Want het moet soms verder reizen dan Nederland: 72 maandbladen gaan naar België, 1 naar Italië, 2 naar de USA, 1 naar Canada en ook het exemplaar dat naar Tokyo gaat wil op tijd in de bus liggen!

Zoals bekend zijn veel leden actief in de diverse studiegroepen van het Genootschap. Sinds kort zijn de ledenbestanden van de studiegroepen ingebracht in het computerprogramma van de ledenadministratie. De studiegroepen kunnen zo onder andere gebruik maken van de mogelijkheid om adresstickers uit te laten draaien. Daarnaast heeft het bestuur een beter overzicht wie in welke studiegroep actief is. Ook de kringen van het Genootschap organiseren allerlei activiteiten. De secretaris is bezig met het vaststellen welke woonplaatsen bij welke kringen horen, zodat de leden bij een bepaalde kring kunnen worden ingedeeld. Op deze manier kunnen leden beter geïnformeerd worden over de activiteiten van hun kring. Aangezien het computerprogramma waarmee ik werk al weer enkele jaren oud is, wordt er momenteel gewerkt aan een nieuwe versie. Zo worden alle gegevens nog overzichtelijker en kan er voor allerlei activiteiten gebruik worden gemaakt van het databestand.

Lianne Thissen, ledenadministratrice

1000ste LID, EVEN VOORSTELLEN.....

Als 1000ste lid van het Natuurhistorisch Genootschap wil ik mezelf voorstellen aan de leden van deze vereniging.

Beroepshalve ben ik werkzaam als medisch microbiologisch analist in het Sint Maartens Gasthuis te Venlo op de afdeling Virologie van het Bacteriologisch Laboratorium. Mijn dagtaak bestaat uit het kweken, isoleren en aantonen van virussen.

In mijn vrije tijd ben ik onder andere actief bestuurslid van de Milieugroep Horst. Hier houd ik mij bezig met veldwerk zoals inventarisaties, natuurwandelingen en landschapsonderhoud. In 1990 nam ik deel aan een inventarisatie-weekend van de KNNV voor amfibieën en reptielen in de Meinwegen de Groote Peel. Dit weekend werd begeleid door de Herpetologische Studiegroep Limburg. Sinds enkele jaren is de Milieugroep Horst bezig met een padenoverzetzactie bij Griendtsveen.

Door dit alles groeide mijn interesse voor amfibieën. Dit was onlangs de reden om lid te

worden van het Genootschap.

Voor de toekomst ziet het Genootschapsbestuur interessante mogelijkheden in het Noordlimburgse. Het oprichten van een Kring in de omgeving van Venray is een nadrukkelijke wens van het bestuur. Hier liggen voor mij in de toekomst dus nog voldoende uitdagingen. Op naar een actief lidmaatschap!

Henk Heijligers

HET GENOOTSCHAP OP WEG NAAR 2000 (17)

"OVER LEDEN DIE DE HANDEN UIT DE MOUWEN WILLEN STEKEN"

Het bestuur werd de laatste jaren herhaaldelijk geconfronteerd met de grenzen van het taakveld van de vereniging. Dit was de concrete aanleiding tot het opstellen van een beleidsnotitie die op 22 juni 1993 in het bestuur werd aangenomen.

Binnen de studie- en werkgroepen kent het Genootschap momenteel slechts één werkgroep met een ietwat afwijkend karakter. De Werkgroep tot Behoud Schinveldse bossen en Brunssummerheide heeft thans meer een beleidsbeïnvloedende taak dan dat ze natuurstudie centraal stelt. Het is evenwel duidelijk dat aan de basis van de studiegroep een uitgebreide natuurstudie ten grondslag ligt. En ook nu nog houden de diverse leden zich intensief bezig met flora en fauna in hun werkgebied. De overige werk- en studiegroepen functioneren grotendeels in de zin van het Huishoudelijk Reglement. Artikel 14 van dit reglement verstaat onder studie- en werkgroepen: groepen die op één of enkele facetten van natuurstudie gericht zijn.

Volgens de statuten (art.3) stelt het Genootschap zich ten doel: de beoefening van biologische en geologische wetenschappen te bevorderen alsmede natuurwetenschappelijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden te beschermen. De huidige werkwijze van het Genootschap richt zich met name op de hoofddoelstelling.

Gericht terreinbeheer wordt ook nu binnen diverse studiegroepen geëxpliciteerd. Het graven en onderhouden van poelen door de Herpetologische Studiegroep en het beheer van groeven door de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven zijn hiervan voorbeelden. Daarnaast zijn veel leden in ander verband bezig met het handhaven van natuurwaarden door werkzaamheden die in het veld worden uitgevoerd. Deze werkzaamheden vormen

veelal een uitvloeisel van natuurstudie in een bepaald gebied. Binnen de Limburgse Groene verenigingen is nauwelijks of geen plaats ingeruimd voor dit soort groepen. De Stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen zou hiervoor het meest in aanmerking komen. Het is echter niet mogelijk om lid te worden van deze stichting. Hierdoor ontbreekt een geschikte rechtspersoon die vaak wel gewenst is. Om leden van het Genootschap meer mogelijkheden te bieden hun bevindingen in de praktijk te realiseren heeft het bestuur van het Genootschap een kleine verandering in het Huishoudelijk Reglement doorgevoerd. Hiermee wordt tevens de mogelijkheid geboden voor externe groepen om zich bij het Genootschap aan te sluiten.

Concreet is de volgende wijziging aangebracht: Artikel 14, lid a, van het Huishoudelijk Reglement inhoudende:

- a. De in artikel 21 van de statuten genoemde kringen zijn regionale afdelingen van de vereniging. De in dit artikel genoemde studie- en werkgroepen zijn gericht op één of enkele facetten van natuurstudie.

is veranderd in:

- a. De in artikel 21 van de statuten genoemde kringen zijn regionale afdelingen van de vereniging. De in dit artikel genoemde studie- en werkgroepen zijn gericht op één of enkele facetten van natuurstudie, op beïnvloeding van het overheidsbeleid en op uitvoeringsgericht veldwerk, voortvloeiend uit gericht natuuronderzoek. Dit conform de doelstellingen van de vereniging en onverlet latend de verantwoordelijkheid van het bestuur van de vereniging.

Met deze verandering sluit het reglement meer aan op de praktijk, terwijl het wezen van de vereniging niet wordt aangetast. Natuurstudie blijft de hoofddoelstelling van de vereniging. Het accent verschuift evenwel enigszins naar een doelgerichte bescherming van natuurwetenschappelijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Uiteraard kunnen formele beslissingen alleen via het bestuur naar buiten worden gebracht.

We schuiven als Genootschap dus een klein stukje op naar gericht beschermingswerk, maar ook dat past in deze tijd, een tijd waarin natuur en landschap in toenemende mate onder druk staan. Zonder twijfel een goede beslissing op weg naar 2000, een beslissing die de leden zeker zullen weten te waarderen.

A. Lenders, voorzitter

VERSLAG VAN HET PERIODIEK OVERLEG OP 11 MAART 1993

MEDEDELINGEN

In 1993 verschijnt een themanummer van het Maandblad over het gebied Koningssteen te Thorn. Diverse organisaties verlenen financiële ondersteuning.

Bij de provincie is een subsidieverzoek ingediend voor de indexering van alle jaargangen van het Maandblad en de publicaties van het Genootschap. De voorbereidingen van dit project zijn reeds begonnen.

De Vogelstudiegroep en de Vogelwacht Limburg gaan nauw samenwerken. Er zal onder andere een gezamenlijk waarnemingsarchief komen, beheerd door het Genootschap.

Met behulp van diverse subsidies kon een onderzoek naar het voorkomen van de Otter in Limburg van start gaan. In november 1993 zal hierover een rapport verschijnen.

Likona stelt prijs op samenwerking m.b.t. onderzoek en excursies. Dit kan het beste gestalte krijgen op studiegroepniveau. Voorgesteld wordt dat alle studiegroepen contacten leggen met de Belgische collega's om gezamenlijke activiteiten te organiseren.

Het financiële verslag over 1992 van de Stichting Natuurpublicaties Limburg ligt ter inzage. Er zijn middelen beschikbaar voor publicaties.

VERSLAG VAN HET PERIODIEK OVERLEG OP 15 OKTOBER 1992

Het verslag wordt vastgesteld en geeft aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Een delegatie van het bestuur heeft een bezoek gebracht aan de KNNV. Er is informatie uitgewisseld over het beleid ten aanzien van gegevenslevering. In principe werd besloten tot samenwerking bij de uitgave van een complete veldgids voor beginnende natuuronderzoekers. Afsproken is dat te zijner tijd de studiegroepen bij de uitwerking worden betrokken. Corry Adams heeft nauwelijks gegevens binnen gekregen over materialen die in beheer zijn bij de studiegroepen. Nogmaals wordt afgesproken dat dit alsnog zal gebeuren. Wat de overname van coördinerende taken van NBLF betreft is er weinig nieuws te melden. NBLF denkt aan het instellen van een breed faunaverleg dat zich vooral met beleidsmatige zaken moet bezighouden.

ONDERZOEKSOPDRACHTEN TEGEN BETALING

Het Genootschap aanvaardt een opdracht van het Waterschap Roer en Overmaas voor een

In 1993 worden 14 regenwaterbuffers geïnventariseerd, waaronder die aan de Hulsbergerbeek (foto: J. van der Coelen).

inventarisatie van 13 regenwaterbuffers. Alle betrokken studiegroepen willen meedoen. Het betreft planten, herpetofauna, zoogdieren, vogels, vissen, vlinders en sprinkhanen. Verder heeft het bestuur het voornemen om een monitoring-project uit te voeren in de Hoge Fronten in Maastricht in ruil voor een financiële tegemoetkoming van de gemeente. Alle studiegroepen zeggen toe hieraan mee te werken. Na het bereiken van overeenstemming met de gemeente volgen nadere afspraken over de uitvoering. De Plantenstudiegroep is al in 1992 begonnen met vegetatie-opnamen in permante kwadranten.

BELEIDSNOTITIE GEGEVENSLEVERING

Alle aanwezigen stemmen in met de hoofdlijnen van de beleidsnotitie over gegevenslevering aan particuliere gegevensleverende organisaties en terreinbeheerders. De volgende kanttekeningen worden gemaakt: (1) De Paddestoelenstudiegroep levert ook aan landelijke projecten. (2) De aantallen waarnemingen in de bestanden moeten worden gecorrigeerd. Het totale aantal waarnemingen in INVENTAR bedraagt nu 217.960. (3) Bij het opstellen van de rapporten moet er voldoende terugkoppeling zijn naar de betreffende studiegroepen. Ook in twijfelgevallen (al dan niet betalen) moet het bestuur voldoende overleg plegen met de studiegroepen.

RAAMPLAN PUBLIC RELATIONS

De discussie spitst zich toe op de noodzaak en de wijze van ledenwerving onder jeugdigen. Algemeen wordt onderkend dat dit alleen zinvol is als er regelingen worden getroffen voor de opvang van nieuwe jeugdige leden. Dat kost veel tijd en inspanning. Sommige studiegroepen vinden dat ze geen problemen hebben met toestroom van nieuwe leden. Overeenstemming is er ook over de intentie van ledenwerving onder jongeren: het gaat om een beperk-

te doelgroep die al interesse heeft in natuurstudie. IVN-jeugdafdelingen en WNF-Rangers hebben een zekere uitstroom van leden die verder willen. Die kunnen terecht bij het Genootschap. Contacten met deze organisaties kunnen daarom van belang zijn. Middelbare scholieren met gerichte belangstelling voor natuurstudie zijn naar verwachting dun gezaaid.

De voorzitter concludeert dat er nog te weinig draagvlak onder de studiegroepen aanwezig is om op korte termijn over te gaan tot actieve ledenwerving onder jeugdigen. Het bestuur zal zich daarom nog eens over deze kwestie buigen en met nader uitgewerkte voorstellen komen. Vooral de organisatorische aspecten zullen de nodige aandacht krijgen.

LEDENADMINISTRATIE

Naar aanleiding van enkele vragen van Lianne Thissen worden de volgende afspraken gemaakt.

Lianne neemt zelf rechtstreeks contact op met de Kever-, de Vlinder- en de Spinnenstudiegroep voor actuele ledenlijsten.

Onderzoekinstellingen en dergelijke worden afgevoerd van de ledenlijst van de Paddestoelenstudiegroep.

Leden van aparte werkgroepen binnen de bestaande studiegroepen hoeven niet als zodanig geregistreerd te worden in het bestand. Verder wordt besloten dat de kringen zelf hun geografische begrenzing aangeven ten behoeve van de administratie.

RONDVRAAG

De Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven heeft SOK-Mededeling nummer 20 onlangs uitgebracht met enig feestelijk vertoon. Tevens heeft deze studiegroep banden aangeknoopt met een Britse zusterorganisatie om tot samenwerking te komen.

H. Schmitz, *secretaris*